

Research article

การวิเคราะห์รูปแบบสวนในบ้านของไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564

An Analysis of Home Landscaping Styles in Thailand during 2017 – 2021

อลิศรา มีนะกนิษฐ¹

Alisara Menakanit¹

Received: 20 June 2024 | Revised: 10 November 2024 | Accepted: 13 November 2024

<https://doi.org/10.55003/acaad.2025.271696>

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์รูปแบบสวนในบ้านของไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ในการทำ ความเข้าใจ วิวัฒนาการของสวนในบ้านในช่วงปีต่าง ๆ ที่มีผู้ศึกษาไว้ก่อนหน้านี้แล้วถึงปี พ.ศ. 2559 และศึกษาเหตุผลของการเลือกรูปแบบ สวน เก็บข้อมูลสวนในบ้านจากนิตยสาร “บ้านและสวน” ที่ตีพิมพ์ในช่วงปีดังกล่าว โดยแบ่งสวนในบ้านออกเป็น 2 กลุ่มคือสวน ที่สร้างใหม่และสวนที่ได้รับการปรับปรุง พบสวนในบ้านรวม 88 สวน ครอบคลุม 12 จังหวัด ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก เป็นสวนใหม่ 41 แห่ง (46.59%) สวนที่ได้รับการปรับปรุง 47 แห่ง (53.40%) พบ รูปแบบสวนทั้งสิ้น 29 รูปแบบ รูปแบบสวนที่เป็นที่นิยมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) ทropicัล 18 สวน (20.45%) 2) สวน อังกฤษ 11 สวน (12.50%) และ 3) สวนโมเดิร์น 10 สวน (11.36%) หากแยกพิจารณากลุ่มสวนใหม่และสวนที่ได้รับการ ปรับปรุง พบว่าสวนใหม่ 41 สวน มีรูปแบบสวนที่เป็นที่นิยมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) ทropicัล โมเดิร์น และสวนฝรั่งเศส แบบโปรวองซ์จำนวนเท่ากัน รูปแบบละ 6 สวน (14.63%) 2) อังกฤษ 5 สวน (12.20%) และ 3) ป่าทropicัล และญี่ปุ่น รูปแบบ ละ 3 สวน (7.32%) สวนที่ได้รับการปรับปรุงจำนวน 47 สวน มีรูปแบบสวนที่เป็นที่นิยมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) ทropicัล 12 สวน (25.53%) 2) อังกฤษ 6 สวน (12.77%) และ 3) โมเดิร์น 4 สวน (8.51%) ช่วงเวลาที่ศึกษามีรูปแบบสวนจากการ ผสมผสานรูปแบบต่าง ๆ เข้าด้วยกันมากขึ้น เมื่อเทียบกับการศึกษารูปแบบสวนที่ผ่านมามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 พบว่ารูปแบบสวน ทropicัลเป็นที่นิยมอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะมีความร่มรื่นเหมาะสมกับสภาพอากาศร้อนของไทย โดยในช่วง 10 ปีระหว่าง พ.ศ. 2555-2564 มีรูปแบบสวนในบ้านที่ได้รับความนิยมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) สวนทropicัล 2) สวนอังกฤษ และ 3) สวนโมเดิร์น สำหรับเหตุผลของการเลือกรูปแบบสวนนั้นพบเหตุผล 3 ลำดับแรกคือ 1) ความชอบ 47.06% 2) ประโยชน์ใช้สอย 19.33% และ 3) ดูแลง่าย 14.29%

คำสำคัญ: บ้านและสวน การจัดสวนในบ้าน การออกแบบสวน

¹ ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹ Department of Horticulture, Faculty of Agriculture, Kasetsart University

ผู้สนับสนุนงาน อีเมล: alisara.m@ku.th

Abstract

The analysis on home landscaping styles in Thailand during 2017-2021 aimed to add up to the existing knowledge on the evolution of Thai home landscaping styles in different periods, the data of which were analyzed up until 2016, and to understand and the owners' reasons for selecting these styles. The data were collected from "Baanlaesuan" magazine published during 2017-2021. The gardens were divided into 2 groups: 1) new gardens and 2) renovated gardens. The total number of home gardens found was 88 gardens from 12 provinces, covering the central, northern, northeastern, and eastern regions. There were 41 new gardens (46.59%) and 47 renovated ones (53.40%). Twenty nine garden styles were found. The top 3 most popular styles were 1) tropical garden (18 gardens - 20.45%), 2) English garden (11 gardens - 12.50%), and 3) modern garden (10 gardens - 11.36%). Considering the new and the renovated groups, the top 3 most popular styles of the 41 new gardens were 1) tropical garden, modern garden and French Provence garden at the same number (6 gardens each - 14.63%), 2) English garden (5 gardens - 12.20%), and 3) tropical forest garden and Japanese garden at the same number (3 gardens - 7.32%). The top 3 most popular styles of the 47 renovated gardens were 1) tropical garden (12 garden - 25.53%), 2) English garden (6 gardens - 12.77%), and 3) modern garden (4 gardens - 8.51%). More variety of garden styles, created by the combination of different styles, were found during the study period. Considering the study of home landscaping styles since 1977, it was found that tropical garden has been continuously popular. This is probably because of the green and shady atmosphere which is suitable for Thailand's hot climate. Over the period of 10 years, during 2012-2021, the top three most popular garden styles were 1) tropical garden, 2) English garden, and 3) modern garden. The top 3 most popular reasons for selecting landscaping styles were 1) preference 47.06%, 2) function 19.33%, and 3) easy maintenance 14.29%.

Keywords: Home and Garden, Home Landscaping, Garden Design

1. บทนำ

การออกแบบภูมิทัศน์หรือหากจะกล่าวด้วยชื่อที่สื่อในเชิงวิชาชีพว่า “ภูมิสถาปัตยกรรม” นั้นคือศาสตร์ว่าด้วยการวิเคราะห์ วางแผน ออกแบบ และ จัดการ สิ่งที่อยู่รอบ ๆ อาคารและรวมถึงสภาพแวดล้อมทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้น และในสภาพธรรมชาติ (Thai Association of Landscape Architects, 2018) Thai Encyclopedia for the Youth (n.d.) กล่าวว่าภูมิสถาปัตยกรรมหมายถึง การนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และศิลปะมาใช้ร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมกลางแจ้ง ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมั่นคง ปลอดภัย และสวยงาม สร้างปิติให้แก่ผู้พบเห็น หรือผู้ที่ได้ใช้ประโยชน์จากสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือดัดแปลงจากธรรมชาติ สรุปได้ว่างานภูมิสถาปัตยกรรมคือ การนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และศิลปะมาออกแบบและจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองประโยชน์ใช้สอยของมนุษย์ ทั้งนี้สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

คำว่า garden ซึ่งแปลว่า “สวน” นั้น มาจากภาษาฝรั่งเศสโบราณว่า *gardin, jardin* ซึ่งแปลว่าบริเวณที่มีรั้วล้อม ดังนั้น สวนจึงมีขอบเขตเฉพาะ ซึ่งต่างจาก “ภูมิทัศน์” ที่ไม่มีขอบเขตและเป็นภาพรวมของพื้นที่ตามที่สายตามองเห็น (Thai Encyclopedia for the Youth, n.d.) “สวน” ในภาษาไทยหมายถึง บริเวณที่ปลูกต้นไม้เป็นจำนวนมาก (Royal Institute, 2013) ซึ่งนับรวมทั้งพื้นที่เกษตรกรรม เช่น สวนผัก สวนผลไม้ หรือพื้นที่ที่จัดตกแต่งให้มีความสวยงาม เช่น สวนดอกไม้ สวนไม้ใบ นับได้ว่าสวนเป็นส่วนหนึ่งของงานภูมิสถาปัตยกรรม สวนไทยในสมัยก่อนแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ สวนบ้าน ที่เน้นการใช้ประโยชน์เป็นอาหารและยา สวนวัด ที่เน้นความสงบร่มรื่นและคติทางศาสนา และสวนวัง ที่นอกจากเน้นความร่มรื่นแล้ว ยังมุ่งเพื่อความงาม ปิดในรูปแบบและสีสันทัน โดยรูปแบบได้รับอิทธิพลจากคติพุทธ-ฮินดู (Thai Encyclopedia for the Youth, n.d.) การศึกษารูปแบบสวนในช่วงเวลาต่าง ๆ ทำให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลา เมื่อนำการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงมาเรียงร้อยเข้าด้วยกัน ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในภาพที่กว้างขึ้น ที่ผ่านมามีการศึกษาเรื่องสวนของไทยทั้ง 3 รูปแบบ แต่งานวิจัยนี้มุ่งศึกษารูปแบบสวนในบ้าน เพื่อต่อยอดองค์ความรู้เกี่ยวกับวิวัฒนาการของรูปแบบสวนในบ้านที่มีมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ให้เห็นแนวโน้มความนิยมรูปแบบสวน สวนในบ้านในงานวิจัยนี้หมายถึง สวนภายในบ้านพักอาศัยที่จัดขึ้นเพื่อความสวยงาม และ/หรือตอบสนองประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ ของเจ้าของบ้าน ไม่นับรวมสวนในบ้านที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง เช่น บ้านที่ปลูกเฉพาะสวนผัก ช่วงเวลาล่าสุดที่มีผู้ศึกษารูปแบบสวนในบ้านไว้คือ ระหว่างปี 2555-2559 (Menakanit et al., 2018) การศึกษานี้จึงเลือกช่วงเวลา 5 ปี หลังจากนั้นคือ 2560-2564 เป็นกรอบเวลาของการศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 วิเคราะห์รูปแบบสวนในบ้านของไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564
- 2.2 ศึกษาเหตุผลของเจ้าของสวนในการเลือกรูปแบบสวนในช่วงเวลาดังกล่าว
- 2.3 ต่อยอดองค์ความรู้เดิมเพื่อให้เข้าใจ “วิวัฒนาการ” สวนในบ้านของไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1 รูปแบบสวนในบ้านของไทย

สวนในบ้านของไทยในอดีตเป็นไปตามลักษณะการตั้งถิ่นฐานของคนไทยในที่ราบลุ่มภาคกลางริมแม่น้ำลำคลอง อยู่ร่วมกันในชุมชนแบบเครือญาติ ปลูกบ้านสร้างเรือนอยู่ใกล้ชิดกัน ไม่มีรั้วกันอาณาเขต ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการพึ่งพาอาศัยกันในการประกอบกิจกรรมทางการเกษตร กิจกรรมทางสังคมและศาสนา (Kanlayanamit, 1996, p. 116, 118) ตัวบ้านจะเชื่อมต่อกับพื้นที่เกษตรกรรมไม่ว่าจะเป็นนาหรือสวน (Nimlek, 2002)

บ้านเรือนไทยสมัยก่อนมีได้สูง หากเป็นบ้านคหบดีบนบ้านจะมี “สวนกระถาง” ที่วางอยู่ตามนอกชานเป็นลักษณะเด่น โดยเจ้าของบ้านจะเลือกไม้ผล ไม้ดอก และไม้ใบนานาชนิดมาปลูกลงในกระถางเครื่องเคลือบอันสวยงามเพื่อแสดงฐานะของเจ้าของบ้าน นอกจากนี้ยังมีอ่างบัว อ่างปลา และกรงนก ช่วยสร้างความมีชีวิตชีวา เมื่อพิจารณาสวนรอบ ๆ บ้าน จะปลูกต้นไม้เพื่อการใช้งานเป็นหลัก อาทิ ไม้ผลต่าง ๆ เช่น มะม่วง ขนุน ชมพู่ ตลอดจนสมุนไพรและพืชผักสวนครัว ปลูกไม้ใหญ่ให้ร่มเงา สร้างความร่มรื่นให้กับตัวบ้าน รวมถึงไม้สารพัดประโยชน์ เช่น กัลย และมะพร้าว เป็นต้น ไม้ดอกหอมไว้ถวายพระ ไหว้เจ้าที่เจ้าทางและให้เจ้าของบ้านชื่นชม จุดเด่นอีกประการหนึ่งของสวนไทยคือ ความเชื่อในเรื่องไม้มงคลและไม้ต้องห้าม ตลอดจนการปลูกไม้ตามทิศ (Sukhawattana, 1995, pp. 137-151)

เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้นด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ จนเปลี่ยนลักษณะการตั้งถิ่นฐานของคนไทยมาเป็นการขยายตัวตามแนวนอน ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 คนไทยปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตตามแบบตะวันตกมากขึ้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนรูปแบบที่อยู่อาศัยจากเรือนไม้ยกพื้นสูงมาเป็นบ้านตึกติดดิน จากที่เคยรับแขกนอกชาน ก็ปรับมาใช้บริเวณระเบียงหน้าบ้านหรือในห้องรับแขกแทน การปลูกต้นไม้ตกแต่งสวนทำตามสมควรแก่ฐานะ โดยยังคงปลูกไม้ผล ไม้ดอก ไม้ประดับ (Veesommai & Siriwetchararak, 2007, p. 220) หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2501 เศรษฐกิจของประเทศเริ่มดีขึ้นเป็นลำดับ ประชากรในกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดหมู่บ้านจัดสรรในระดับราคาต่าง ๆ ขึ้นมากมายในบริเวณห่างจากศูนย์กลางของเมืองออกไป (Tiptus, 1992, p. 39) ประเทศเปิดรับวัฒนธรรมและเทคโนโลยีจากชาติตะวันตกมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด รูปแบบของสวนจึงมีความหลากหลาย ทั้งพืชพรรณ วัสดุตกแต่ง และเทคนิคใหม่ ๆ จากต่างประเทศ สมาคมพฤกษศาสตร์แห่งประเทศไทยได้จัดสวนโชว์ในงานรัฐธรรมนุญ และจัดประกวดสวนหย่อมในพื้นที่ขนาดเล็ก เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คนไทยเห็นความสำคัญของการตกแต่งสวน แต่ก็ยังอยู่ในกลุ่มเล็ก ๆ ที่ไม่แพร่หลายมากนัก หลังปี พ.ศ. 2500 มีตลาดนัดต้นไม้ที่สนามหลวงในช่วงวันหยุด ตามมาด้วยตลาดต้นไม้ริมคลองเทเวศร์ ซึ่งเปิดขายทุกวัน และมีการรับจัดสวนทั่วไปในตลาดแห่งนี้ด้วย คุณสิทธิภรณ์ โทณวนิก ถือเป็นผู้บุกเบิกอาชีพนักจัดสวนท่านแรก ต่อจากนั้นมีคุณภากร ศุภชลาศัย ในปี พ.ศ. 2518 มีการจัดตั้งสมาคมไม้ประดับแห่งประเทศไทยและจัดงานแสดงไม้ประดับทุกปีที่วังสวนผักกาด อย่างไรก็ตามช่วงปี พ.ศ. 2500-2519 เจ้าของบ้านมักจัดสวนเอง โดยปลูกพรรณไม้หลายชนิดตามความชอบในสวนและไม้มงคลต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์เอง หรือแบ่งปันมาจากผู้คุ้นเคยกัน เน้นปลูกไม้ผลและไม้ให้ร่มเงา รวมทั้งไม้ดอกไม้ประดับและพืชสวนครัว (Veesommai & Siriwetchararak, 2007, pp. 220-221)

ช่วงปี พ.ศ. 2520-2529 เหตุการณ์สำคัญด้านการออกแบบภูมิทัศน์ในช่วงเวลานี้คือ ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มเปิดสอนนิสิตรุ่นแรกเมื่อ พ.ศ. 2521 (Chulalongkorn University, Department of Landscape Architecture, n.d.) ช่วงนี้เศรษฐกิจของประเทศเจริญอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการพัฒนาทุก ๆ ด้าน รวมทั้งเรื่องการจัดสวน การผลิตต้นไม้เพื่อการตกแต่งสวน รูปแบบสวนที่โดดเด่นในยุคนี้คือ 1) สวนจัดเอง 2) สวนประดิษฐ์ ใช้พรรณไม้ตัดแต่ง ท่ามกลางสนามหญ้าโล่ง 3) สวนโรมัน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากบ้านสไตล์ยุโรป มีม้านั่งสีขาวตัดกับสนามหญ้าสีเขียว และ 4) สวนป่าโปร่งกับน้ำตกธรรมชาติ (Veesommai & Siriwetchararak, 2007, p. 222)

ช่วงปี พ.ศ. 2530-2539 เหตุการณ์สำคัญในช่วงนี้คือ ปี พ.ศ. 2530 มีการจัดตั้งสมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทยขึ้นอย่างเป็นทางการ ภูมิสถาปนิกมีบทบาทในการออกแบบภูมิทัศน์โครงการขนาดใหญ่ เศรษฐกิจอยู่ในช่วงขาขึ้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขยายตัว เกิดสวนสไตล์รีสอร์ทมากมาย ชนชั้นกลางเริ่มสนใจการจัดตกแต่งสวน และนักจัดสวนเริ่มมีบทบาทมากขึ้น รูปแบบสวนที่นิยมในยุคนี้คือ 1) สวนป่า สวนธรรมชาติ เน้นความร่มครึ้ม และพรรณไม้ที่หนาแน่น 2) สวนทรอปิคัล เน้นพรรณไม้เมืองร้อนที่ปลูกเลี้ยงง่าย และ 3) สวนบาหลี่ สวนทรอปิคัลที่ได้รับอิทธิพลจากรีสอร์ทในบาหลี่ รับรู้ผ่านการท่องเที่ยวและสื่อต่าง ๆ ใช้พรรณไม้เมืองร้อนเช่นเดียวกับที่ปลูกในประเทศไทย อย่างไรก็ตามช่วงปี พ.ศ. 2538 เริ่มปัญหาเศรษฐกิจนำไปสู่ปรากฏการณ์ฟองสบู่แตกในปี พ.ศ. 2540 ธุรกิจสังหาริมทรัพย์ที่เคยรุ่งเรืองต้องทรุดลง ส่งผลต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้อง (Veesommai & Siriwetchararak, 2007, p. 223)

ช่วงปี พ.ศ. 2540-2550 สืบเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจตกต่ำจากสถานการณ์ฟองสบู่แตก โครงการอสังหาริมทรัพย์ต้องปรับตัวเพื่อให้เป็นที่ต้องการของลูกค้า โดยการจัดสวนพร้อมบ้านก่อนขาย ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างดีจากลูกค้า การตลาดของอสังหาริมทรัพย์ในยุคนี้เน้นไปที่งานออกแบบภูมิทัศน์มากที่สุด ธุรกิจรับจัดสวนตามบ้านเล็ก ๆ ยังไปได้ดี สวนในยุคนี้มีความหลากหลายทั้งในรูปแบบและการใช้พรรณไม้ มีการนำไม้ประดับชนิดใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดสวน ทั้งที่เป็นไม้จากต่างประเทศและไม้ป่าของไทย มีการใช้วัสดุตกแต่งสวนที่หลากหลายขึ้น รูปแบบสวนในบ้านที่เป็นที่นิยมได้แก่ 1) สวนทรอปิ

คัล ซึ่งได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง 2) สวนโมเดิร์น เป็นสวนนิยามใหม่ที่เน้นความเรียบง่าย ใช้ต้นไม้ที่มีรูปทรงโดดเด่น 3) สวนร่วมสมัย (Contemporary garden) เกิดจากการผสมผสานรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้เกิดรูปลักษณ์ใหม่ เช่น นำของเก่ามาตกแต่งในสวน 3) สวนนานาชาติ เช่น สวนโมร็อกโก สวนบาห์ลีโมเดิร์น สวนญี่ปุ่นโมเดิร์น และ 4) สวนแนวคันทรี่ ได้รับความนิยมไปพร้อม ๆ กับบ้านสำหรับพักผ่อน และสินค้าแนวคันทรี่ เช่น บ้านชายทะเล บ้านเชิงเขา บ้านริมน้ำ และบ้านในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนิเวศ (Veesommai & Siriwetcharak, 2007, pp. 224-225) เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงปี 2540-2550 นั้น โครงการก่อสร้างต่าง ๆ ยังมีความหลากหลายของประเภทอาคารในภาพรวม โดยอัตราส่วนของงานสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยราคาแพง จะมีอัตราส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับอาคารประเภทอื่น (Tiptus, n.d.)

ช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 Menakanit et al. (2018) ศึกษาแบบสวนในบ้านในช่วงนี้ จากนิตยสารบ้านและสวน 120 แห่ง พบรูปแบบที่ได้รับความนิยมสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ สวนทรอปิคัล 50.83% สวนอังกฤษ 30.83% และสวนโมเดิร์น 13.33% ตามลำดับ โดยเหตุผลในการเลือกรูปแบบสวนสำหรับสวนที่สร้างใหม่ 45 แห่ง คือ 1) ความชอบส่วนบุคคล 47.31% และ 2) การคำนึงถึงพื้นที่เดิม และดูแลรักษาง่าย ในสัดส่วนเท่ากันคือ 20.43% เหตุผลในการเลือกรูปแบบสวนสำหรับสวนที่ได้รับการปรับปรุง 3 ลำดับแรกคือ 1) ความชอบส่วนบุคคล 47.88% 2) ดูแลรักษาง่าย 21.82% และ 3) ประโยชน์ใช้สอย 15.76% ตามลำดับ

ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 นี้ในภาพรวมเศรษฐกิจขยายตัวดี (Bank of Thailand, n.d.a-e) แม้ว่าปี 2556 เกิดเหตุการณ์ไม่สงบทางการเมืองนำไปสู่การสิ้นสุดของรัฐบาล และการก่อรัฐประหารในปี 2557 (The Standard, 2023)

จะเห็นว่า “รูปแบบ” ของสวนในบ้านพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รูปแบบสวนในบ้านที่พบตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2559 มีดังนี้ 1) สวนประดิษฐ์ (รวมสวนโรมันที่มีลักษณะของสวนประดิษฐ์) 2) สวนทรอปิคัล (รวมสวนป่า และสวนป่าโปร่ง) 3) สวนบาห์ลี 4) สวนร่วมสมัย 5) สวนนานาชาติ 6) สวนคันทรี่ และ 7) สวนอังกฤษ โดยช่วงปี พ.ศ. 2530-2539 นักจัดสวนเริ่มมีบทบาทในการจัดสวนมากขึ้น การพัฒนาของรูปแบบสวนในบ้านไม่สัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจสังคมในแต่ละช่วงเท่าใดนัก อาจเป็นเพราะเป็นทางเลือกส่วนบุคคล และกลุ่มคนที่มีการจัดสวนในบ้านเป็นกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ดังจะเห็นว่าช่วงหลังสถานการณ์ฟองสบู่แตกระหว่างปี พ.ศ. 2540-2550 อัตราส่วนของงานสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยราคาแพง มีอัตราส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับอาคารประเภทอื่น การปรับตัวของโครงการอสังหาริมทรัพย์โดยการสร้างบ้านพร้อมสวนก่อนขายก็ได้รับการตอบรับอย่างดี และสวนมีรูปแบบหลากหลายขึ้น โดยสวนรูปแบบทรอปิคัลได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520

ปี พ.ศ. 2560-2564 สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจสังคมในช่วงเวลาของงานวิจัยนี้พบว่าปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นแต่กระจุกตัวในภาคส่งออกและการท่องเที่ยว (Bangkokbiznews, 2018) ปี พ.ศ. 2562 มีการเลือกตั้งทั่วไป (Bangkokbiznews, 2019) ปี พ.ศ. 2563-2564 เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เศรษฐกิจของปี พ.ศ. 2563 หดตัวในอัตราที่สูงใกล้เคียงกับช่วงวิกฤตต้มยำกุ้ง (Bank of Thailand, n.d.f) แต่เริ่มขยายตัวขึ้นในอัตราร้อยละ 1.5 ในปี พ.ศ. 2564 (Bank of Thailand, n.d.g) ในช่วงนี้พบว่ามีการบ้านจัดสรรในพื้นที่ต่างจังหวัดในลักษณะบ้านพักตากอากาศ ที่มีรูปแบบเฉพาะทั้งในเรื่องของสถาปัตยกรรมและการจัดภูมิทัศน์เพื่อดึงดูดลูกค้า เช่น โครงการโปรวองซ์ เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พบการสัมภาษณ์เจ้าของบ้านในโครงการฯ ตั้งแต่ปี 2559 (Salhotra, 2016) โครงการ La Toscana จังหวัดนครราชสีมา ในรูปแบบสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์แบบทัสคานีของอิตาลี มีทั้งโซนบ้านเดี่ยว และโซนโรงแรม/รีสอร์ท เปิดดำเนินการในปี พ.ศ. 2560 (FazWaz, n.d.) โครงการ Bella Del Monte Khaoyai จังหวัดนครราชสีมา บ้านพักตากอากาศรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบอิตาลีเมดิเตอร์เรเนียน ที่ได้ดำเนินการจนสร้างเสร็จในปี 2566 (DDproperty, n.d.) ตามมาด้วยเฟส 2 คือ โครงการ Bella Monte Creek Valley ที่จังหวัดนครราชสีมาเช่นกัน โดยเป็นบ้านพักตากอากาศที่ได้แรง

บันดลใจมาจากเมืองแห่งทะเลสาบ Lake Como ประเทศอิตาลี (Passarin.t, 2023) ทั้งหมดนี้เป็นบ้านในช่วงราคาสูงหลัก 10 -100 ล้านบาท

3.2 รูปแบบสวน

รูปแบบสวนในบ้านของไทยที่สำคัญ เฉพาะรูปแบบที่มีคำอธิบายที่อ้างอิงได้ที่พบก่อนปี พ.ศ. 2560 มีดังนี้

- 1) สวนประดิษฐ์ (Formal garden) มีสวนในกลุ่มเดียวกันคือสวนโรมัน
- 2) สวนทรอปิคัล (Tropical garden) มีสวนในกลุ่มเดียวกัน ได้แก่ สวนป่าโปร่ง สวนป่า
- 3) สวนบาหลิ (Balinese garden)
- 4) สวนโมเดิร์น (Modern garden)
- 5) สวนอังกฤษ (English garden)

ลักษณะเด่นของสวนแต่ละรูปแบบมีดังนี้

สวนประดิษฐ์ คือสวนที่ใช้รูปทรงและรูปทรงเรขาคณิตเป็นหลัก เน้นการตัดแต่งควบคุมทรงพุ่มต้นไม้ให้เป็นรูปทรงที่ต้องการ ตลอดจนการทำให้เป็นลวดลาย มีความเป็นระเบียบ และสมมาตรแบบสมบูรณ์ (Absolute symmetry) นิยมประดับสวนด้วยรูปปั้น น้ำพุ และสระน้ำ (Veesommai et al., 2008, p. 11) คำที่สื่อถึงสวนประดิษฐ์ เช่น สวนฟอร์มัล สวนโรมัน สวนยุโรป สวนฝรั่งเศส เป็นต้น

สวนทรอปิคัล คือสวนที่ใช้พรรณไม้ในเขตร้อนชื้น สร้างความร่มรื่นจากพรรณไม้หลายระดับ ทั้งไม้ต้น ไม้พุ่มระดับกลาง และไม้ขนาดเล็ก (Petyim & Siriwetcharak, 2008) ความร่มของสวนทำให้พืชพรรณที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นไม้ใบทนม องค์กรประกอบที่มักพบในสวนทรอปิคัลคือ น้ำตกและบ่อน้ำ หากเป็นสวนที่เน้นร่มเงาจากไม้ยืนต้นอาจเรียกว่าสวนป่าหรือสวนป่าทรอปิคัล

สวนบาหลิ สวนบาหลิใช้พรรณไม้เขตร้อนชื้นเช่นเดียวกับไทยเนื่องจากอยู่ในเขตภูมิอากาศเดียวกัน แต่การออกแบบสวนเป็นไปตามความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาฮินดู มีการนำสถาปัตยกรรมของบาหลิมาเป็นองค์ประกอบในการจัดสวน เช่น ชุ่มประตุ กำแพง รวมทั้งประติมากรรมแกะสลักจากหินทราย งานปูนปั้น หรืองานแกะสลักไม้ รูปสัตว์ ยักษ์ หรือเทพต่าง ๆ ตลอดจนบ่อน้ำ น้ำพุหลากหลายรูปแบบ ทำให้มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ (Sophanangkun & Phibankun, 2015)

สวนโมเดิร์น งานออกแบบสไตล์โมเดิร์นจะเน้นรูปทรงที่เรียบง่าย การจัดวางองค์ประกอบจากเส้นแบบเรขาคณิต และการใช้วัสดุที่แปลกใหม่ (Pregill & Volkman, 1993, p. 688-689) สวนโมเดิร์นคือ สวนที่เน้นองค์ประกอบที่เรียบง่ายจากรูปทรงเรขาคณิต และการใช้สีเส้นในโทนขาว เทา ดำ ไม่ใช้สีฉูดฉาด ใช้ต้นไม้ปริมาณไม่มาก แต่เลือกสรรชนิดที่มีรูปทรงโดดเด่น สามารถทำหน้าที่แทนประติมากรรมหรือจุดเด่นในสวนได้ เช่น ลั่นทม จันทน์ผา เข็มกุดั่น และไม้ในตระกูลปาล์ม เป็นต้น (Menakanit, 2018)

สวนอังกฤษ สวนอังกฤษมีความโดดเด่นแตกต่างจาก “สวนยุโรป” ทั่ว ๆ ไปที่เป็นสวนประดิษฐ์ เน้นการควบคุมรูปทรงต้นไม้ และความสมดุลแบบสมมาตร แต่สวนอังกฤษมีการนำรูปแบบธรรมชาติเข้ามาไว้ในสวน ตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 18 (Zuylen, 1995, p. 82) สวนอังกฤษที่ได้รับความนิยมในประเทศไทยจะเป็นสวนที่มีการผสมผสานสวนประดิษฐ์ที่มีแปลงต้นไม้ตัดแต่ง ควบคุมทรงพุ่ม อยู่ร่วมกับรูปแบบธรรมชาติ เช่น แปลงดอกไม้หรือกระถางดอกไม้สีสันสดใส ตกแต่งด้วยประติมากรรม น้ำพุ กระถางต้นไม้ ฯลฯ ในสไตล์ตะวันตก จึงให้ทั้งบรรยากาศของความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความผ่อนคลาย แต่หากใช้คำว่า “สวนอังกฤษชนบท” (English cottage garden) จะเป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ที่แตกต่างจากสวนแบบดั้งเดิมคือเหมือนสวนตามบ้านในชนบทของชาวไร่ชาวนา ซึ่งมักมีบ้านเล็ก ๆ ที่ดูอบอุ่น องค์ประกอบของตัวบ้านและสวนแสดงให้เห็นความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย วัสดุตกแต่งมาจากวัสดุท้องถิ่นที่หาได้

ใกล้ตัว ปลุกพืชผักสวนครัวและสมุนไพร มีสีสันทันจากไม้ดอกหลายชนิด สวนแบบนี้อาจมีแปลงรูปร่างเรขาคณิต แต่การปลูกพืชแต่ละแปลงไม่มีขอบเขตชัดเจน ใช้วิธีปลูกผสมผสานกันหลากหลายชนิด เน้นที่การสลับสีสันทัน ความสูง และทรงพุ่มให้สวยงามกลมกลืนกัน เน้นไปที่รูปแบบความเป็นธรรมชาติมากกว่าส่วนที่เป็นสวนประดิษฐ์ (Petyim, 2009, pp. 57-62; Menakanit, 2018)

4. วิธีการวิจัย เครื่องมือวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย

4.1 เก็บข้อมูลรูปแบบสวนในบ้านจากนิตยสาร “บ้านและสวน” รายเดือน ซึ่งเป็นนิตยสารด้านการออกแบบตกแต่งบ้านและสวนที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย ตีพิมพ์ต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. 2519 จนถึงปัจจุบัน เก็บข้อมูลสวนในบ้านจากคอลัมน์ “ไม้ประดับและการจัดสวน” จากฉบับที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 จำนวน 60 เล่ม แบ่งสวนในบ้านออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) สวนที่สร้างขึ้นใหม่ และ 2) สวนที่ได้รับการปรับปรุง เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุผลในการเลือกรูปแบบสวนว่าเจ้าของสวนที่สร้างขึ้นใหม่กับเจ้าของสวนที่ได้รับการปรับปรุงมีเหตุผลในการเลือกรูปแบบสวนแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้ไม่นับสวนที่เป็นสวนเดิมหรือสวนที่ไม่ได้ระบุว่าเป็นสวนใหม่หรือสวนที่ได้รับการปรับปรุง

4.2 การจำแนกรูปแบบสวนจะจำแนกตามที่ระบุในเนื้อหา โดยมีหลักในการจำแนกรูปแบบสวนดังนี้

กรณีพบสวนหลายรูปแบบในสวนเดียวกัน จะพิจารณาแยกแยะดังนี้ 1) หากมีหลายรูปแบบผสมผสานกันอยู่ในพื้นที่เดียวกัน จะเขียนชื่อรูปแบบสวนต่อกัน เช่น “อังกฤษทรอปิคัล” “โมเดิร์นทรอปิคัล” “อังกฤษทรอปิคัลโมเดิร์น” 2) หากมีหลายรูปแบบในสวนหนึ่ง ๆ แต่แต่ละรูปแบบนั้นแยกกันอยู่คนละพื้นที่ ไม่ปะปนกัน จะมีคำว่า “และ” เป็นตัวเชื่อมระหว่างรูปแบบ เช่น “อังกฤษและทรอปิคัล” “โมเดิร์นและป่าทรอปิคัล” เป็นต้น

นับจำนวนสวนแต่ละรูปแบบนำมาวิเคราะห์สัดส่วนรูปแบบสวนด้วยสถิติร้อยละ เพื่อทราบรูปแบบสวนที่ได้รับความนิยม นำเสนอรูปแบบที่เป็นที่นิยม 3 ลำดับแรก

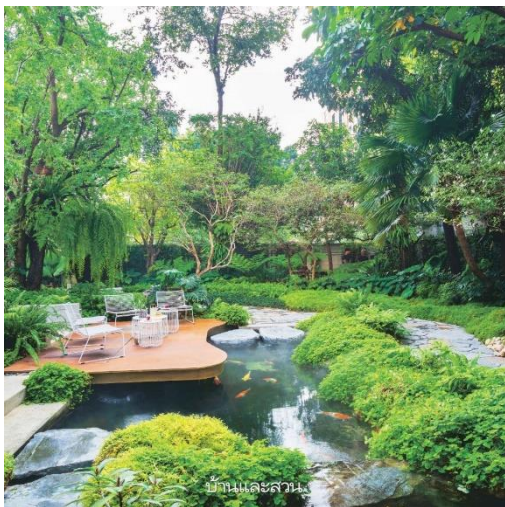
4.3 ศึกษาเหตุผลของเจ้าของบ้านในการเลือกจัดสวนเป็นรูปแบบต่าง ๆ เก็บข้อมูลดังกล่าวจากเนื้อหาในบทความ โดย 1 สวนอาจมีเหตุผลในการเลือกรูปแบบได้มากกว่า 1 ข้อ นับจำนวนเหตุผลทั้งหมดแล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ นำเสนอเหตุผลในการเลือกรูปแบบสวน 3 ลำดับแรก

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือนธันวาคม 2566 – กุมภาพันธ์ 2567

5. ผลการวิจัย

สวนในบ้านจากนิตยสาร “บ้านและสวน” ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 ตามเกณฑ์ที่ใช้ในการศึกษาคือ เฉพาะสวนใหม่และสวนที่ได้รับการปรับปรุง พบสวนทั้งหมด 88 สวน จาก 12 จังหวัด ครอบคลุมภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก เป็นสวนใหม่ 41 แห่ง (46.59%) สวนที่ได้รับการปรับปรุง 47 แห่ง (53.40%) พบรูปแบบสวนทั้งสิ้น 29 รูปแบบ ได้แก่ 1) ทรอปิคัล 2) ป่าทรอปิคัล 3) โมเดิร์น 4) อังกฤษ 5) ญี่ปุ่น 6) ประดิษฐ์ 7) กึ่งฟอร์มัล 8) วินเทจ 9) วินเทจร่วมสมัย 10) โมเดิร์นอังกฤษ 11) อังกฤษทรอปิคัล 12) อังกฤษและทรอปิคัล 13) อังกฤษแบบชนบท 14) อังกฤษชนบททรอปิคัล 15) โมเดิร์นทรอปิคัล 16) โมเดิร์นและทรอปิคัล 17) โมเดิร์นและป่าทรอปิคัล 18) ฝรั่งเศสแบบโปรวองซ์ 19) อังกฤษ ยุโรป ทรอปิคัลโมเดิร์น 20) อังกฤษและสเปน 21) ญี่ปุ่นและยุโรป 22) ญี่ปุ่นและโมเดิร์น 23) ญี่ปุ่นและทรอปิคัล 24) ป่าผสมโมเดิร์น 25) โมเดิร์นฟอร์มัลคอตเทจ 26) ยุโรปโมเดิร์น 27) ยุโรปผสมป่าทรอปิคัล 28) ยุโรปทรอปิคัล และ 29) สวนหิน

รูปแบบสวนที่เป็นที่นิยมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) ทropicัล 18 สวน (20.45%) 2) สวนอังกฤษ 11 สวน (12.50%) และ 3) สวนโมเดิร์น 10 สวน (11.36%) (Table 1, Figure 1-3) หากแยกพิจารณากลุ่มสวนใหม่และสวนที่ได้รับการปรับปรุง พบว่าสวนใหม่ 41 สวน มีรูปแบบสวนที่เป็นที่นิยมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) ทropicัล โมเดิร์น และสวนฝรั่งเศสแบบโปรวองซ์ เท่ากันรูปแบบละ 6 สวน (14.63%) 2) อังกฤษ 5 สวน (12.20%) และ 3) ป่าทropicัล และญี่ปุ่นเท่ากันรูปแบบละ 3 สวน (7.32%) สวนที่ได้รับการปรับปรุงจำนวน 47 สวน มีรูปแบบสวนที่เป็นที่นิยมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) ทropicัล 12 สวน (25.53%) 2) อังกฤษ 6 สวน (12.77%) และ 3) โมเดิร์น 4 สวน (8.51%) ซึ่งเหมือนกับรูปแบบที่ได้รับความนิยม 3 อันดับแรกในภาพรวมทั้งประเทศ (Table 1)

รูปที่ 1 สวนทropicัล

Figure 1 Tropical garden

เจ้าของ: ครอบครัววิสุทธิผล

Owner: Wisutthiphon Family

ออกแบบ: บดินทร์ ปิเสนาะ

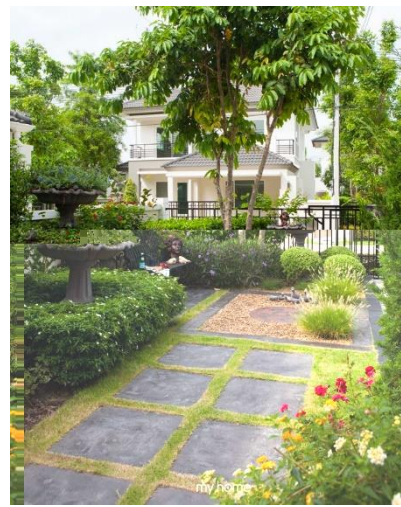
Designer: Bodin Pisano

ช่างภาพ: ฤทธิรงค์ จันทองสุข

Photographer: Rittirong Chanthongsuk

ที่มา: วชิรพงศ์ หวลบุตรตา (2564)

Source: Huanbutta (2021, June 10)

รูปที่ 2 สวนอังกฤษ

Figure 2 English garden

เจ้าของ: ศศิรัช นาศรีรัตน์

Owner: Sasirat Namsirat

ออกแบบ: เมธี เลหาติระนนท์

Designer: Methi Laohatiranon

ช่างภาพ: ณัฐวุฒิ เฟื่องคำภู

Photographer: Nattawut Phengkhampu

ที่มา: สรिता จันทร์สมบุญ (2563)

Source: Chansomboon (2020, January 9)

รูปที่ 3 สวนโมเดิร์น

Figure 3 Modern garden

เจ้าของ: กริช จงทวีทรัพย์ และกิตติรัตน์ ศุภสินธิ์กิตกุล Owner: Krit Chongthawisap and Kittiyarat Supphasinkittikun
 ออกแบบ: พลอยทัพบทิม สุขแสง Designer: Phloithaptim Suksaeng
 ช่างภาพ: สิทธิศักดิ์ น้ำคำ Photographer: Sittthisak Namkham
 ที่มา: วรปสร (2563) Source: Warapsorn (2020, October 2)

ตารางที่ 1 รูปแบบสวนในบ้านของไทยที่ได้รับความนิยม 8 อันดับแรก ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564

Table 1 The 8 most popular home landscaping styles in Thailand during 2017-2021.

Garden group	Number/ Percentage	Tropical	English	Modern	Tropical forest	French Provence	Japanese	English Tropical	English & Tropical
All gardens (88)	Number	18	11	10	6	6	4	4	3
	Percentage	20.45	12.50	11.36	6.82	6.82	4.55	4.55	3.41
New gardens (41)	Number	6	5	6	3	6	3	1	0
	Percentage	14.63	12.20	14.63	7.32	14.63	7.32	2.44	0
Renovated gardens (47)	Number	12	6	4	3	0	1	3	3
	Percentage	25.53	12.77	8.51	6.38	0	2.13	6.38	6.38

เมื่อพิจารณาแยกรายภาค ซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติได้ 6 ภาค (Office of the Royal Society, n.d.) พบว่าภาคกลาง ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี นครนายก นครปฐม พระนครศรีอยุธยา สมุทรสาคร และอุทัยธานี รวม 8 จังหวัด จำนวน 78 สวน (88.64%) ในจำนวนนี้มีสวนจากกรุงเทพฯ 55 สวน มีสัดส่วนรูปแบบสวนในบ้านที่เป็นที่นิยมมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) สวนทรอปิคัล 18 สวน (23.08%) 2) สวนอังกฤษและสวนโมเดิร์นในจำนวนเท่ากันรูปแบบละ 10 สวน (12.82%) และ 3) สวนป่าทรอปิคัล 5 สวน (6.41%) ภาคเหนือ จากจังหวัดเชียงใหม่เพียงจังหวัดเดียว 1 สวน (1.14%) เป็นรูปแบบป่าทรอปิคัล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในจังหวัดนครราชสีมาและมหาสารคาม รวม 8 สวน (9.09%) มีรูปแบบสวนที่เป็นที่นิยมคือ สวนฝรั่งเศสแบบโปรวองซ์ 6 สวน (75%) สวนอังกฤษแบบชนบทและสวนอังกฤษและทรอปิคัล อย่างละ 1 สวน (12.5%) ภาคตะวันออก จากจังหวัดชลบุรี 1 สวน (1.14%) เป็นสวนอังกฤษ (Table 2)

ตารางที่ 2 รูปแบบสวนในบ้านของไทยที่เป็นที่นิยมระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 แยกภูมิภาค

Table 2 Popular Home Landscaping Styles during 2017-2021 by Region.

Region	Number/ Percentage	Tropical	English	Modern	Tropical forest	French Provence	Japanese	English Tropical	English & Tropical	English Cottage
Central region (78)	Number	18	10	10	5	0	4	4	2	0
	Percentage	23.08	12.82	12.82	6.41	0	5.13	5.13	2.56	0
Northern region (1)	Number	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	Percentage	0	0	0	100	0	0	0	0	0
Northeastern region (8)	Number	0	0	0	0	6	0	0	1	1
	Percentage	0	0	0	0	75	0	0	12.50	12.50
Eastern region (1)	Number	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	Percentage	0	100	0	0	0	0	0	0	0

Note: Only the top-ranked garden styles in the central region are shown

สำหรับเหตุผลของการเลือกรูปแบบสวน ซึ่งบ้าน 1 หลัง เจ้าของบ้านอาจมีเหตุผลในการเลือกรูปแบบสวนมากกว่า 1 ประเด็นนั้น ในภาพรวมพบเหตุผล 3 ลำดับแรกคือ 1) ความชอบ 47.06% 2) ประโยชน์ใช้สอย 19.33% และ 3) ดูแลง่าย 14.29% เหตุผลอื่น ๆ ได้แก่ เข้ากับตัวบ้าน 13.45% เข้ากับบรรยากาศของพื้นที่ 4.20% จัดตาม ฮวงจุ้ย และเก็บผลงานของนักจัดสวน เท่ากันที่ 0.84% สัดส่วนนี้สอดคล้องกันทั้งเมื่อมองในภาพรวมและเมื่อมองแยกส่วนระหว่างสวนสร้างใหม่และสวนที่ได้รับการปรับปรุง โดยสำหรับสวนสร้างใหม่ 41 แห่ง มีเหตุผลจากความชอบ 48.21% ประโยชน์ใช้สอยและเข้ากับตัวบ้าน เท่ากันที่ 16.07% และดูแลง่าย 12.50% สวนที่ได้รับการปรับปรุง 47 แห่ง มีเหตุผลจากความชอบ 46.03% ประโยชน์ใช้สอย 22.22% และดูแลง่าย 15.87% (Table 3) นั่นคือไม่พบความแตกต่างของเหตุผลในการเลือกรูปแบบสวนระหว่างสวนสร้างใหม่กับสวนที่ได้รับการปรับปรุง

ตารางที่ 3 เหตุผลในการเลือกรูปแบบสวนในบ้าน

Table 3 Reasons for selecting home landscaping styles.

Garden group	Number/ Percentage	Preference	Function	Easy maintenance	Match with the house style	Match with the surrounding atmosphere	Collection of Designer's work	Feng Shui
All gardens (88)	Number	56	23	17	16	5	1	1
	Percentage	47.06	19.33	14.29	13.45	4.20	0.84	0.84
New gardens (41)	Number	27	9	7	9	3	0	1
	Percentage	48.21	16.07	12.50	16.07	5.36	0	1.79
Renovated Gardens (47)	Number	29	14	10	7	2	1	0
	Percentage	46.03	22.22	15.87	11.11	3.17	1.59	0

6. การอภิปราย สรุป และข้อเสนอแนะ

6.1 อภิปรายผล

สิ่งที่น่าสังเกตสำหรับรูปแบบสวนในช่วงเวลาของงานวิจัยคือ

1) มีรูปแบบสวนที่หลากหลายถึง 29 รูปแบบ โดยจากสวนทั้งหมด 88 สวน เป็นสวนที่มีผู้ออกแบบ 82 สวน เจ้าของบ้านออกแบบเอง 6 สวน ในจำนวนนี้เจ้าของบ้านเป็นนักออกแบบ 2 สวน สรุปได้ว่าเป็นสวนที่มีผู้ออกแบบ 84 สวน (95.45%) สวนที่เจ้าของบ้านออกแบบเอง 4 สวน (4.55%)

2) จากสวนทั้งหมด 88 สวน เป็นสวนในกรุงเทพฯ ถึง 55 สวน คิดเป็น 62.5% เนื่องจากเจ้าของบ้านพักอาศัยในกรุงเทพฯ จะให้ความสำคัญและลงทุนกับการจัดสวนมากกว่าเจ้าของบ้านในต่างจังหวัด (Akkhaneeyut, 2024) สวนในภาคเหนือพบเพียง 1 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 แห่ง เป็นสวนจากโครงการหมู่บ้านจัดสรรแห่งเดียวกัน 6 แห่ง และภาคตะวันออกพบเพียง 1 แห่ง จึงยังมีจำนวนไม่เพียงพอในการวิเคราะห์รูปแบบที่เป็นที่นิยมได้

3) สวนรูปแบบใหม่ที่พบคือ “สวนฝรั่งเศสแบบโปรวองซ์” พบจำนวน 6 สวนจากแห่งเดียวที่หมู่บ้านจัดสรรในลักษณะบ้านพักตากอากาศในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสร้างบ้านให้มีลักษณะเหมือนบ้านแบบชนบทของโปรวองซ์ ประเทศฝรั่งเศส ที่มีชื่อเสียงในฐานะที่เป็นแหล่งปลูกลาเวนเดอร์และไร่องุ่นเพื่อผลิตไวน์ มีบรรยากาศของบ้านในชนบท แทรกอยู่ในธรรมชาติที่สวยงาม โดยที่จังหวัดนครราชสีมามีสภาพพื้นที่เป็นภูเขา และมีอากาศเย็น จึงเหมาะกับรูปแบบสวนและพืชพรรณที่บางชนิดเป็นพืชจากต่างประเทศ เช่น มะกอก แมกโนเลีย เป็นต้น

ทั้งนี้ยังมีสวนจากหมู่บ้านจัดสรรในลักษณะบ้านพักตากอากาศแห่งอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในนิตยสารบ้านและสวนในช่วงเวลาที่ศึกษา สวนใหญ่สร้างบรรยากาศด้วยสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์แบบยุโรป เช่น แบบฟัสตานิซของอิตาลี อิตาลีเมดิเตอร์เรเนียน เป็นต้น

4) แม้ว่าการนำพืชจากต่างประเทศมาใช้ในงานออกแบบภูมิทัศน์จะมีอย่างต่อเนื่อง แต่จากรูปแบบสวนใหม่ ๆ ที่มีมากขึ้นในช่วงนี้ จึงมีการนำพืชใหม่ ๆ จากต่างประเทศเข้ามาปลูกเพื่อให้ได้บรรยากาศของสวนที่ต้องการ โดยเฉพาะสวนฝรั่งเศสแบบโปรวองซ์ เช่น สนไซเปรส มะกอก แมกโนเลีย บลูเสจ ลาเวนเดอร์ เป็นต้น

5) มีการ “ผสมผสาน” รูปแบบเข้าด้วยกันมากขึ้น เช่น โมเดิร์นทรอปิคัล ยุโรปทรอปิคัล ญี่ปุ่นและทรอปิคัล ป่าผสมโมเดิร์น เป็นต้น โดยหากรรมสวนที่มีรูปแบบผสมผสาน ไม่ว่าจะเป็นการผสมผสานในพื้นที่เดียวกันหรือแยกกันคนละพื้นที่ พบว่ามีถึง 25 สวน (28.41%) การที่มีรูปแบบสวนที่หลากหลายและผสมผสานกันมากขึ้นนี้ สะท้อนให้เห็นในคอลัมน์ “Unstyled, Be Unique สร้างเอกลักษณ์ให้สวนฉันไม่ซ้ำใคร” (Panchach, 2018, May) ที่มองว่ารูปแบบของสวนนั้นเป็นสิ่งที่สะท้อน “อัตลักษณ์” ของเจ้าของสวน เป็นสิ่งที่เจ้าของสวนสามารถเลือกใช้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องยึดติดกับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

6) สวนรูปแบบที่ยังไม่มีการให้คำจำกัดความที่ชัดเจนในเชิงวิชาการ ได้แก่ “มินิมัล” และ “วินเทจ” ซึ่งผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่ามี “ลักษณะร่วม” กับรูปแบบเดิมที่คล้ายคลึงกันบ้างหรือไม่ อย่างไร ดังนี้

สวนที่ระบุในเนื้อหาว่าเป็นสวนแบบ “มินิมัล” นั้น ไม่มีนิยามที่ชัดเจนว่า “แคไหน อย่างไร” จึงจะเรียกว่า “มินิมัล” แม้ Bundaree D. (2023) จะกล่าวแนะนำว่าสวนมินิมัล ควรใช้โทนสี สีขาวเทา หรือ ดำ โข่ววัสดุหลัก เช่น เหล็ก ปูน หรือ ผนังทาสีเรียบ ๆ ใช้ของตกแต่งน้อยชิ้น และใช้ไม้เป็นหลัก แต่ในภาพรวมจะมีรูปแบบเช่นเดียวกับสวนโมเดิร์นซึ่งเน้นความเรียบง่าย และใช้รูปร่างและรูปทรงเรขาคณิตเป็นหลัก

สำหรับสวน “วินเทจ” นั้น Riubamrung & Khunkong (2011) กล่าวว่าคือสวนที่มีกลิ่นอายย้อนยุค รับอิทธิพลทางศิลปะจากยุโรป ทั้งในแง่การออกแบบ การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ ประติมากรรม และของตกแต่งต่าง ๆ ในขณะที่ 10 Beautiful garden styles (2020) กล่าวว่าสวนวินเทจไม่มีข้อจำกัดเรื่องต้นไม้ แต่เน้นสิ่งตกแต่งที่แสดงถึงความเก่า ไม่ว่าจะเป็นบัวรดน้ำ

กระถางต้นไม้เก่า ๆ หรือกล่องลังกะสี ยิ่งเก๋ามากก็ยิ่งเพิ่มความ “วินเทจ” โดยสรุปสวนวินเทจน่าจะเป็นสวนที่ตกแต่งด้วยของตกแต่งย้อนยุคโดยไม่เจาะจงว่าต้องเป็นอิทธิพลศิลปะจากยุโรป

สวน “วินเทจร่วมสมัย” ที่พบในงานวิจัยนี้เป็นสวนที่จัดให้ดูเรียบง่ายเข้ากับบ้านสไตล์โคโลเนียล และนำของตกแต่งของเจ้าของบ้าน เช่น เฟอร์นิเจอร์เก่า ขาจักร แก้วปั๊ม ฯลฯ มาตกแต่งในสวน

7) รูปแบบสวนที่ได้รับความนิยมสูงสุด 3 ลำดับแรก ยังคงเหมือนที่พบจากผลวิจัยที่มีการศึกษาไว้ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 (Menakanit et al., 2018) คือ 1) สวนทรอปิคัล (50.83%) 2) สวนอังกฤษ (30.83%) และ 3) สวนโมเดิร์น (13.33%) แม้ว่าสัดส่วนของรูปแบบที่เป็นที่นิยมทั้ง 3 รูปแบบในช่วงปี พ.ศ. 2560-2564 จะลดลงเนื่องจากมีสวนรูปแบบอื่น ๆ หลากหลายมากขึ้น มีข้อสังเกตคือช่วงปี พ.ศ. 2560-2564 สัดส่วนของสวนโมเดิร์นใกล้เคียงกับสวนอังกฤษมากยิ่งขึ้น โดยมีจำนวนสวนอังกฤษ 11 สวนและสวนโมเดิร์น 10 สวน

8) สวนทรอปิคัลยังคงเป็นที่นิยมสำหรับคนไทยมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าคนไทยชอบความร่มรื่นจากสวนรูปแบบนี้ ที่เหมาะสมกับสภาพอากาศร้อนของไทย ช่วยลดอุณหภูมิในบริเวณบ้านได้ ทั้งยังเกิดความผ่อนคลายจากสีหลักที่เป็นสีเขียวของไม้ใบ หากมีองค์ประกอบตกแต่งที่เป็นน้ำตก ก็จะช่วยเพิ่มความสดชื่นและความผ่อนคลายให้กับผู้ใช้สวน โดยพบว่ามี 2 รูปแบบคือ “สวนทรอปิคัล” ที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 1 และ “สวนป่าทรอปิคัล” ที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับที่ 4 ซึ่งแตกต่างกันที่ “ความร่มจากไม้ต้น” สวนที่เน้นความร่มรื่นจากไม้ต้น จะเรียกว่าเป็นรูปแบบสวน “ป่าทรอปิคัล” เนื่องจากมีกรณีที่เจ้าของบ้านบางท่านต้องการสวนทรอปิคัลแต่ไม่ชอบให้ร่มเกินไป

9) เหตุผลในการเลือกรูปแบบสวนลำดับที่ 1-3 ยังคงเป็นความชอบ ประโยชน์ใช้สอย และดูแลง่าย ทั้งสวนสร้างใหม่และสวนที่ได้รับการปรับปรุง ซึ่งเหมือนกับผลงานวิจัยรูปแบบสวนในบ้านของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 (Menakanit et al., 2018) เพียงแต่เหตุผลลำดับ 2 และ 3 สลับกันคือ ช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 เหตุผลลำดับ 2 คือดูแลง่าย 21.82% และลำดับ 3 คือประโยชน์ใช้สอย 15.76%

6.2 สรุป

รูปแบบสวนในบ้านของไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ขึ้นกับสภาพเศรษฐกิจสังคมในแต่ละช่วงเท่าใดนัก อาจเป็นเพราะเป็นทางเลือกส่วนบุคคล และกลุ่มคนที่มีการจัดสวนในบ้านเป็นกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 พบสวนในบ้านถึง 29 รูปแบบ รูปแบบที่เป็นที่นิยมมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ 1) สวนทรอปิคัล 2) สวนอังกฤษ และ 3) สวนโมเดิร์น ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยม 3 ลำดับแรกอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โดยสวนทรอปิคัลยังคงเป็นรูปแบบสวนที่เป็นที่นิยมมากที่สุดมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 น่าจะเป็นเพราะบรรยากาศที่ร่มรื่น ช่วยลดอุณหภูมิบริเวณรอบ ๆ บ้าน เหมาะกับสภาพอากาศร้อนของประเทศไทย ทั้งนี้สวนในบ้านส่วนใหญ่จะพบในกรุงเทพฯ และจังหวัดภาคกลาง ในช่วงเวลาที่ศึกษาพบว่ามีการบ้านจัดสรรในลักษณะบ้านพักตากอากาศในต่างจังหวัด ที่ออกแบบตัวบ้าน สวนในบ้านและบรรยากาศในโครงการให้มีเอกลักษณ์เฉพาะ ส่วนใหญ่เป็นสไตล์ยุโรป

รูปแบบของสวนในช่วงเวลาที่ศึกษามีความหลากหลายมากขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากรูปแบบสถาปัตยกรรมที่หลากหลายขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการคิดสร้างสรรค์ของนักออกแบบ และส่วนหนึ่งเกิดจากการผสมผสานรูปแบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง จากแนวคิดที่ว่ารูปแบบของสวนเป็นสิ่งที่สะท้อนอัตลักษณ์ของเจ้าของสวน เจ้าของสวนจึงสามารถเลือกรูปแบบต่าง ๆ ตามความชอบของตนเอง โดยเหตุผลในการเลือกรูปแบบสวนที่พบมาก 3 ลำดับแรกคือ 1) ความชอบ 2) ประโยชน์ใช้สอย และ 3) ดูแลง่าย ซึ่งไม่แตกต่างกันระหว่างสวนสร้างใหม่กับสวนที่ได้รับการปรับปรุง

6.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาารูปแบบสวนในบ้านของไทยควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นวิวัฒนาการ และความสัมพันธ์กับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมในช่วงนั้น ๆ โดยเฉพาะภาวะโลกรวนที่เรากำลังประสบอยู่นี้จะมีผลต่อการจัดสวนในบ้านในอนาคตหรือไม่ อย่างไร หรืออาจศึกษาการเปลี่ยนแปลงในสวนของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการออกแบบจัดสวน เช่น ผู้จำหน่ายพรรณไม้ หรือผู้ออกแบบ เป็นต้น

7. ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษาสวนในบ้านสามารถแบ่งกลุ่มได้หลากหลาย ขึ้นกับเกณฑ์ในการแบ่ง เช่น งบประมาณของสวน ขนาดของสวน ตำแหน่งที่ตั้งของตัวบ้าน ฯลฯ ข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลคือไม่สามารถเก็บจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิได้ เนื่องจากไม่มีฐานข้อมูลของสวนประเภทนี้ หรือหากมีก็อาจไม่สามารถเก็บข้อมูลในบ้านแต่ละหลังได้เพราะเป็นพื้นที่ส่วนบุคคล ทั้งต้องใช้เวลายาวนานกว่าจะได้ข้อมูลที่ต้องการ งานวิจัยนี้จึงเก็บข้อมูลจากนิตยสาร “บ้านและสวน” ที่รวบรวมเรื่องสวนในบ้านที่ดีพิมพ์มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 จนถึงปัจจุบัน มีการนำเสนอรูปแบบสวนที่หลากหลาย แต่แน่นอนว่าสวนใหญ่เป็นสวนของผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดี สามารถว่าจ้างนักออกแบบสวนและจัดสร้างสวนได้ เนื่องจากงานออกแบบสวนต้องใช้ความรู้และทักษะที่หลากหลาย ทั้งเรื่องของการออกแบบวางผังบริเวณ ความรู้ความเข้าใจเรื่องพรรณไม้ ศิลปะ การใช้วัสดุ ฯลฯ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่คนทั่วไปจะสามารถทำได้

ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งคือหากจะใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นมาประกอบก็จะต้องเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความต่อเนื่องยาวนานเช่นกัน มิฉะนั้นจะทำให้ข้อมูลไม่สม่ำเสมอและไม่น่าเชื่อถือ

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนิตยสาร “บ้านและสวน” ที่ให้ความอนุเคราะห์ภาพประกอบบทความ

เอกสารอ้างอิง

Baanlaesuan. (2022, September 13). *10 Beautiful garden styles*.

<https://www.baanlaesuan.com/21434/gardens/gardenstyle> (in Thai)

Akkhaneeyut, W. (2024, August 20). Editor in Chief, Amarin Printing and Publishing. [interview]. (in Thai)

Bangkokbiznews. (2018, January 1). *Top 10 news before leaving the year of the chicken*.

<https://www.bangkokbiznews.com/politics/787103> (in Thai)

Bangkokbiznews, (2019, December 27). *Top 10 news in 2019*.

<https://www.bangkokbiznews.com/politics/859839> (in Thai)

Bank of Thailand. (n.d.a). *2012 Thailand Annual Economic Report*.

<https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/state-of-thai-economy/annual-report/annual-econ-report-th-2555.pdf> (in Thai)

Bank of Thailand. (n.d.b). *Economic Issues in 2013*.

<https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/state-of-thai-economy/annual-report/annual-econ-report-th-2556.pdf> (in Thai)

- Bank of Thailand. (n.d.c). *Economics Issues in 2014*.
<https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/state-of-thai-economy/annual-report/annual-econ-report-th-2557.pdf> (in Thai)
- Bank of Thailand. (n.d.d). *2015 Thailand Annual Economic Report*.
<https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/state-of-thai-economy/annual-report/annual-econ-report-th-2558.pdf> (in Thai)
- Bank of Thailand. (n.d.e). *2016 Thailand Annual Economic Report*.
<https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/state-of-thai-economy/annual-report/annual-econ-report-th-2559.pdf> (in Thai)
- Bank of Thailand. (n.d.f). *2020 Thailand Annual Economic Report*.
<https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/state-of-thai-economy/annual-report/annual-econ-report-th-2563.pdf> (in Thai)
- Bank of Thailand. (n.d.g). *2021 Thailand Annual Economic Report*.
<https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/state-of-thai-economy/annual-report/annual-econ-report-th-2564.pdf> (in Thai)
- Bundaree D. (2023, April 18). *Clean, simple, and classy with minimal garden*. Baanlaesuan.
<https://www.baanlaesuan.com/53831/ideas/minimal-garden-2/3> (in Thai)
- Boonpha, Y. (2018, March). Making small garden look big. *Baanlaesuan*, 42(499), 176-184. (in Thai)
- Chansomboon, S. (2019, July). Double styles double happiness. *Baanlaesuan*, 43(515), 162-169. (in Thai)
- Chansomboon, S. (2020, January 9). *A garden beside an English-style house*. Myhome.
<https://www.baanlaesuan.com/114979/gardens/mini-english-garden> (in Thai)
- Chotpongsun, P. (2018, September). Living in balance: Old house in Japanese garden. *Baanlaesuan*, 42(505), 48-60. (in Thai)
- Chotpongsun, P. (2020, January). In the romantic forest. *Baanlaesuan*, 44(521), 142-149. (in Thai)
- Chulalongkorn University, Department of Landscape Architecture. (n.d.). *Department History*.
<https://www.land.arch.chula.ac.th/about/history> (in Thai)
- DDproperty. (n.d.). *Bella del Monte*. <https://www.ddproperty.com> (in Thai)
- FazWaz. (n.d.). *Toscana Valley Khaoyai*. <https://www.fazwaz.co.th> (in Thai)
- Huanbutta, S. (2018, February). Rock garden with lemon smell. *Baanlaesuan*, 42(498), 200-209. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2018, November). Happy waiting. *Baanlaesuan*, 42(507), 178-185. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2018, December). Perfect combination. *Baanlaesuan*, 42(508), 170-177. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2019, January). Play yard garden, Fun space...for kids. *Baanlaesuan*, 43(509), 150-159. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2019, February). Two styles become one. *Baanlaesuan*, 43(510), 154-161. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2019, May). Land of greenery: Happiness kingdom. *Baanlaesuan*, 43(513), 146-153. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2019, June). As though we have a resort in the backyard. *Baanlaesuan*, 43(514), 174-181. (in Thai)

- Huanbutta, S. (2019, September). Wood next door: Forest along the fence. *Baanlaesuan*, 43(517), 172-179. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2019, October). Garden of angle. *Baanlaesuan*, 43(518), 172-178. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2019, November). Perfect harmony: Combination of styles into one. *Baanlaesuan*, 43(519), 144-151. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2019, December). Modern Japanese garden: Simple, cool but not static. *Baanlaesuan*, 43(520), 156-163. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2020, February). Wood in backyard: Small nature amidst big city. *Baanlaesuan*, 44(522), 164-168. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2020, March). The hidden garden. *Baanlaesuan*, 44(523), 162-169. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2020, May). My little cascade: Swaying heart in the garden. *Baanlaesuan*, 44(525), 137-143. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2020, June). Grandpa's garden: Grandpa's loving modern tropical garden. *Baanlaesuan*, 44(526), 144-153. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2020, August). Rooftop English cottage garden. *Baanlaesuan*, 44(528), 142-147. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2020, October). Modern tropical garden: Old garden retold. *Baanlaesuan*, 44(530), 134-147. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2021, May). Garden of forest lover. *Baanlaesuan*, 45(537), 122-132. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2021, June). Waterfall garden by a skyscraper. *Baanlaesuan*, 45(538), 106-117. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2021, June 10). Waterfall garden of an old house in Sukhumvit, nature surrounded by city. <https://www.baanlaesuan.com/235976/gardens/center-garden> (in Thai)
- Huanbutta, S. (2021, July). Embrace of the forest in the 70-square-meter area. *Baanlaesuan*, 45(539), 118-127. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2021, December). Original Japanese garden. *Baanlaesuan*, 45(544), 108-117. (in Thai)
- Huanbutta, S. (2021, December). Forest beside the house amidst Ladphrao district. *Baanlaesuan*, 45(544), 122-133. (in Thai)
- Isara. (2017, January). Happiness under the shade. *Baanlaesuan*, 41(485), 124-131. (in Thai)
- Isara. (2017, February). Modern Sweetness. *Baanlaesuan*, 41(486), 137-144. (in Thai)
- Isara. (2017, March). Form Follows Function: Livable outdoor. *Baanlaesuan*, 41(487), 146-152. (in Thai)
- Isara. (2017, April). The leaves: choose the inferior to make it outstanding. *Baanlaesuan*, 41(488), 139-146. (in Thai)
- Isara. (2017, June). Merge together. *Baanlaesuan*, 41(490), 160-169. (in Thai)
- Isara. (2017, July). Floral scent. *Baanlaesuan*, 41(491), 133-139. (in Thai)
- Isara. (2017, August). Garden of life. *Baanlaesuan*, 41(492), 152-160. (in Thai)
- Isara. (2017, October). Happiness created in small space. *Baanlaesuan*, 41(494), 158-163. (in Thai)
- Isara. (2017, November). Happy week in an English garden. *Baanlaesuan*, 41(495), 146-154. (in Thai)
- Isara. (2018, January). Let the heart happy under the tree shade. *Baanlaesuan*, 42(497), 135-141. (in Thai)

- Isara. (2018, February). Green paradise. *Baanlaesuan*, 42(498), 184-193. (in Thai)
- Isara. (2018, June). Unlimited nature. *Baanlaesuan*, 42(502), 164-171. (in Thai)
- Isara. (2018, July). Green relationship: Creating relationship with trees. *Baanlaesuan*, 42(503), 168-174. (in Thai)
- Isara. (2019, June). A short rest but a long-time happiness. *Baanlaesuan*, 43(514), 132-141. (in Thai)
- Isara. (2019, September). The White cottage: The white cottage in modern garden. *Baanlaesuan*, 43(517), 156-163. (in Thai)
- Isara. (2020, January). Memories renewed. *Baanlaesuan*, 44(521), 150-159. (in Thai)
- Isara. (2020, July). Seeing nature through the eyes yet remedying the soul. *Baanlaesuan*, 44(527), 148-155. (in Thai)
- Isara. (2021, August). A garden to fall in love with. *Baanlaesuan*, 45(540), 116-126. (in Thai)
- JOMM YB. (2017, August). Up to you garden. *Baanlaesuan*, 41(492), 146-150. (in Thai)
- Kanlayanamit, C. (1996). *Traditional Thai Architecture*. Thammasart University Press. (in Thai)
- Korada. (2017, November). Superstar's garden. *Baanlaesuan*, 41(495), 136-145. (in Thai)
- Korada. (2018, April). Garden for all: Happy space for everyone in the family. *Baanlaesuan*, 42(500), 171-180. (in Thai)
- Menakanit, A. (2018). Garden Types and Styles. In Veasommai, U., Siriphanich, S., Menakanit, A. & Pichakum, N., *Principles of Garden Design* (pp.1-10). (in Thai)
- Menakanit, A., Sungkhamanee, W., & Pichakum, N. (2018). Home Landscaping Styles in Thailand during 2012-2016. *Agricultural Science*, 49(2), 125-134. (in Thai)
- Munchusa. (2018, September). Outdoor roof. *Baanlaesuan*, 42(505), 164-171. (in Thai)
- Nimlek, S., (2002). *Thai Vernacular Architecture "Farmer's House"*. Thammasart University Press. (in Thai)
- Office of the Royal Society. (n.d.). Geographic regional division. <http://legacy.orst.go.th/> (in Thai)
- Panchach. (2017, April). Tropical rain forest. *Baanlaesuan*, 41(488), 149-156. (in Thai)
- Panchach. (2017, May). Leo yard. *Baanlaesuan*, 41(489), 144-149. (in Thai)
- Panchach. (2017, August). Get along. *Baanlaesuan*, 41(492), 138-144. (in Thai)
- Panchach. (2017, October). Living together. *Baanlaesuan*, 41(494), 148-155. (in Thai)
- Panchach. (2018, January). Compact & complete. *Baanlaesuan*, 42(497), 142-150. (in Thai)
- Panchach. (2018, February). Japanese aesthetics. *Baanlaesuan*, 42(498), 178-183. (in Thai)
- Panchach. (2018, April). Simple, elegant, and private. *Baanlaesuan*, 42(500), 162-170. (in Thai)
- Panchach. (2018, May). Unstyled, be unique. *Baanlaesuan*, 42(501), 177-185. (in Thai)
- Panchach. (2018, August). Two gardens in one: In the western and eastern green. *Baanlaesuan*, 42(504), 150 -158. (in Thai)
- Panchach. (2018, September). Nature's whisper. *Baanlaesuan*, 42(505), 154-163. (in Thai)
- Panchach. (2018, October). Harmony of difference. *Baanlaesuan*, 42(506), 162-169. (in Thai)
- Panchach. (2018, November). Mixed ecology. *Baanlaesuan*, 42(507), 170-177. (in Thai)

- Panchach. (2018, December). Compatibility of Love: Because everything can co-exist. *Baanlaesuan*, 42(508), 162-169. (in Thai)
- Panchach. (2019, July). Green modern tropical. *Baanlaesuan*, 43(515), 152-160. (in Thai)
- Panchach. (2019, October). Rose garden and dreamy melody. *Baanlaesuan*, 43(518), 164-171. (in Thai)
- Panchach. (2019, November). Modern Feng Shui: A contemporary belief. *Baanlaesuan*, 43(519), 160-169. (in Thai)
- Panchach. (2019, December). Happiness in Japanese garden. *Baanlaesuan*, 43(520), 164-169. (in Thai)
- Panchach. (2020, February). Love me, love my garden: Understand garden, understand me. *Baanlaesuan*, 44(522), 154-162. (in Thai)
- Panchach. (2020, March). Fit for home: Decorate the garden for the beautiful home. *Baanlaesuan*, 44(523), 152-161. (in Thai)
- Panchach. (2020, June). Garden of Juliet: This garden is for you. *Baanlaesuan*, 44(526), 134-143. (in Thai)
- Panchach. (2020, August). Perfect simple: Simple happiness. *Baanlaesuan*, 44(528), 148-153. (in Thai)
- Panchach. (2020, November). Close to nature. *Baanlaesuan*, 44(531), 122-129. (in Thai)
- Panchach. (2021, April). A jobless person turns to building a forest garden. *Baanlaesuan*, 45(536), 116-127. (in Thai)
- Panchach. (2021, June). Binding love with garden. *Baanlaesuan*, 45(538), 118-130. (in Thai)
- Panchach. (2021, July). Waterfall, shelter, and breeze. *Baanlaesuan*, 45(539), 128-137. (in Thai)
- Panchach. (2021, September). Change the area beside the house into a foliage garden. *Baanlaesuan*, 45(541), 136-144. (in Thai)
- Panchach. (2021, October). Timeless Garden. *Baanlaesuan*, 45(542), 130-137. (in Thai)
- Panchach. (2021, November) Fairy forest in a modern garden. *Baanlaesuan*, 45(543), 118-129. (in Thai)
- Panchach. (2021, November). Rocks, creek, and dreamy meadow. *Baanlaesuan*, 45(543), 130-140. (in Thai)
- Passarin.t, (2023, December 8). *Bella del Monte Creek Valley: Luxurious Vacation Home in Khao Yai with Lake View Surrounded by Mountains*.
<https://thinkofliving.com/%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A8/bella-del-monte-creek-valley> (in Thai)
- Petyim, T. S. (2009). *Gardens through the Past*. Amarin. (in Thai)
- Petyim, T. S., & Siriwetcharak, T. (2008). *Home Garden No. 22: Tropical garden*. (3rd ed.). Amarin. (in Thai)
- Pregill, P., & Volkman, N. (1993). *Landscapes in History*. Van Nostrand Reinhold.
- Riubamrung, S., & Khunkong, C. (2011). *Vintage garden*. T. Siriwetcharak (ed). Amarin. (in Thai)
- Royal Institute. (2013). *Royal Institute Dictionary 2011*. (in Thai)
- Salhotra, A. (2016, November 19). *Superb! Visiting Danai Deerojanawong's French Style home at Khao Yai*. Hello Thailand. <https://www.th-hellomagazine.com/lifestyle/home-living/danai-deerojanawong-exclusive-house-at-provence-khao-yai/> (in Thai)
- Sonsart, I. (2017, May). Family Garden. *Baanlaesuan*, 41(489), 152-160. (in Thai)

- Sonsart, I. (2018, May). Loving garden of an antique collector. *Baanlaesuan*, 42(501), 168-175. (in Thai)
- Sophanangkun, S. & Phibankun, R. (2015). Balinese Garden. *Thai Encyclopedia for the Youth by the Royal Wish of His Majesty the King: Learning Supplement No. 21*. Thai Encyclopedia for the Youth Project by the Royal Wish of His Majesty the King. (in Thai)
- Sreetip-ard, S. (2020, July). Sleepless residence: space that changes loneliness into loving melody. *Baanlaesuan*, 44(527), 28-41. (in Thai)
- Sonsart, I. (2020, August). Tropical house: House and nature combined. *Baanlaesuan*, 44(528), 80-87. (in Thai)
- Sukhawattana, K., (1995). *Thai Gardens*. (in Thai)
- Thai Association of Landscape Architects. 2018. *What is Landscape Architecture?*
<https://www.facebook.com/TALALandscape/> (in Thai)
- Thai Encyclopedia for the Youth. (n.d.). No. 39: *Landscape architecture*.
<https://saranukromthai.or.th/ebookpage/40> (in Thai)
- The Standard Team. (2023, May 22). *On this Day: 22 May 2014 – The National Council for Peace and Order Staged a Coup on Elected Government*. THE STANDARD.
<https://thestandard.co/onthisday22052557/> (in Thai)
- Tipapan. (2019, May). Our own nature. *Baanlaesuan*, 43(513), 136-143. (in Thai)
- Tiptus, P. (1992). *An Architectural Digest....from the Past to the Present*. (in Thai)
- Tiptus, P. (n.d.) *Economic Crisis during 1997-2009: Choices and ways out for Thai Architects*.
<https://www.arch.chula.ac.th/journal/files/article/OkaNbJRgyTThu84653.pdf> (in Thai)
- Veesommai, U., & Siritwetchadarak, T. (2007). Horticulture and the evolution of Thai landscape within 50 years. In *Fifty Years of the Department of Horticulture*. (pp. 219–228). (in Thai)
- Veesommai, U., Siriphanich, S., Menakanit, A., & Pichakum, N. (2008). *Plants for Landscape Architectural Uses in Thailand I* (3rd ed.). (in Thai)
- Viraporn, S. (2020, May). House in the water in the urban countryside atmosphere. *Baanlaesuan*, 44(525), 46-59. (in Thai)
- Viraporn, S. (2020, August). Container house in urban forest garden. *Baanlaesuan*, 44(528), 46-57. (in Thai)
- Viraporn, S. (2021, June). Modern tropical house with the view of 4-season garden. *Baanlaesuan*, 45(538), 36-54. (in Thai)
- Warapsorn. (2017, September). Fascinating backyard. *Baanlaesuan*, 41(493), 156-162. (in Thai)
- Warapsorn. (2017, December). Falling in love with Provence. *Baanlaesuan*, 41(496), 146-154. (in Thai)
- Warapsorn. (2020, October 2). A modern garden beside the house for an airy atmosphere.
https://www.baanlaesuan.com/29378/gardens/blank_space (in Thai)
- Warapsorn. (2020, January). Small vintage garden. *Baanlaesuan*, 44(521), 160-167. (in Thai)
- Warapsorn. (2020, August). Garden in a large meadow like the French countryside. *Baanlaesuan*, 44(528), 134-141. (in Thai)

Warapsorn. (2021, May). Relaxing day with luxurious and easy-to-maintain garden. *Baanlaesuan*, 45(537), 110-121. (in Thai)

Zuylen, G. van. (1995). *The garden visions of paradise*. Translated by I. M. Paris. Thames and Hudson.